

ΕΡ.: Γιατί καθυστερήσατε στην πρώτη φάση διακυβέρνησης της χώρας απο το ΠΑΣΟΚ και καθυστερείτε ακόμα περισσότερο στη δεύτερη φάση να ξεκινήσετε κάποια έργα. Πρώτο είναι τα αναπτυξιακά έργα, όπως ο Αχελώος που κάθε χρόνο τον εξαγγέλετε και δεν τον ξεκινάτε, όπως τα ιχθυοτροφεία για τα οποία έχουν γίνει μελέτες που βρίσκονται στα ντουλάπια και ένα σωρό άλλα έργα. Δεύτερο τα έργα που θα έδιναν ζωή στον τόπο και θα εκσυγχρόνιζαν τις πόλεις μας. Το μετρό το εξαγγέλλουμε εδώ και έξι χρόνια και δεν το ξεκινάμε, τους περιφερειακούς δρόμους της Αθήνας, όπως για παράδειγμα του Σταυρού, του Υμηττού κλπ., το αεροδρόμιο των Σπάτων που το εγκαταλείψαμε στην αρχή και το θυμηθήκαμε τώρα και το οποίο αν είχε ξεκινήσει θα είχαν δημιουργηθεί σωρεία άλλων έργων σε όλη την περιοχή, δρόμοι, ξενοδοχεία κλπ. και θα είχε αναπτυχθεί η οικονομικο-κοινωνική ζωή. Γιατί δεν προχωράνε τα έργα αυτά.

ΑΠ.: Η καθυστέρηση η οποία παρατηρήθηκε στην προώθηση των μεγάλων έργων οφείλεται σε λόγους και τεχνικούς και οικονομικούς. Υπήρχαν αμβολίες αν μερικά έργα, όπως το αεροδρόμιο των Σπάτων, εξυπηρετούσαν πραγματικές ανάγκες. Επικρατούσε επίσης η αντίληψη ότι τα έργα θα έπρεπε να πραγματοποιηθούν με χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Διαπιστώθηκε όμως μετά τον Οκτώβρη του 1985 όταν έγινε η επανεξέταση όλης της οικονομικής πολιτικής, ότι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έχει πολύ περιορισμένους πόρους που θα πρέπει να συνεχίσουν να διατίθενται για την πραγματοποίηση έργων, τα οποία έχουν ξεκινήσει. Ακόμα και μια δραστική περικοπή των προϋπολογισμών αυτών των έργων δεν θα εξασφάλιζε τους πόρους για τα μεγάλλα έργα. Οι δυνατότητες εσωτερικού και εξωτερικού δανεισμού είναι περιορισμένες λόγω της στενότητας πόρων και του ύψους του εξωτερικού χρέους. Η κοινοτική χρηματοδότηση, στην οποία είχαν βασισθεί πολλές ελπίδες απαιτεί την εξασφάλιση αντιστοίχων εθνικών πόρων.

Από καιρό λοιπόν είχε ωριμάσει η σκέψη ότι θα πρέπει να ανευρεθούν άλλοι τρόποι χρηματοδότησης. Με πρωτοβουλία των υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος-Χωροταξίας, ξεκίνησε έτσι η επανεξέταση του όλου θέματος.

Με εισήγησή τους αποφασίστηκε να ακολουθηθεί μιά άλλη τακτική. Να επιδιωχθεί δηλαδή, η συμμετοχή των αναδοχων και στη χρηματοδότηση των έργων. Τα έργα θα προχωρήσουν τώρα με γρήγορο ρυθμό γιατί έχουν παρθεί πια οι βασικές πολιτικές αποφάσεις και έχει καθορισθεί η διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Προϋπόθεση βέβαια είναι να υπάρξουν ικανοποιητικές προτάσεις για την χρηματοδότηση των έργων, γιατί επαναλαμβάνω χρηματοδότησή τους αποκλειστικά από τις δημόσιες επενδύσεις δεν είναι δυνατή. Δεν είναι λοιπόν ακριβές ότι η κυβέρνηση καθυστέρησε στη δεύτερη φάση της διακυβέρνησης της χώρας να ξεκινήσει τα έργα. Όπως δεν είναι και ορθή η γνώμη που διαφαίνεται στην ερώτησή σας, ότι υπάρχουν έτοιμες όλες οι μελέτες αλλά μένουν καταχωνιασμένες στα ντουλάπια. Δεν υπάρχουν πλήρεις μελέτες, που θα επέτρεπαν την άμεση εκτέλεση των έργων. Χρειάζεται πολλή δουλειά ακόμη. Οι εξαγγελίες γίνονται συνήθως γρήγορα, αλλά η πραγματοποίηση απαιτεί συστηματική προετοιμασία και εργασία που, θα συμφωνήσω μαζί σας καθυστέρησε. Καθυστέρησε μερικές φορές ίσως πολύ περισσότερο απ'ότι έπρεπε γιατί δεν υπήρχε η αναγκαία πολιτική βούληση. Τώρα όμως οι δισταγμοί έχουν ξεπεραστεί.

ΕΡ.: Κύριε υπουργέ πέστε μας ευθέως με την κάμψη που υπάρχει στη βιομηχανική παραγωγή κινδυνεύει να αποβιομηχανοποιηθεί ο τόπος μας. Κινδυνεύουμε να γίνουμε οι τουριστικοί υπηρέτες των φτωχότερων βαλαντιών της Ευρώπης;

ΑΠ.: Δεν πιστεύω ότι η ύφεση που παρατηρείται αυτή τη στιγμή δημιουργεί τον κίνδυνο να αποβιομηχανοποιηθεί ο τόπος μας. Θα επαναλάβω για πολλοστή φορά ότι η σταθεροποίηση είναι προϋπόθεση της ανάπτυξης. Η αποβιομηχανοποίηση θα ήταν βέβαιη αν εξακολουθούσαμε πολιτική υψηλού πληθωρισμού και υψηλών ελλειμμάτων στο ισοζύγιο και στους προϋπολογισμούς του δημόσιου τομέα. Γιατί η πολιτική αυτή θα οδηγούσε σε συνεχώς μειούμενη ανταγωνιστικότητα σε εκτοπισμότων ελληνικών προϊόντων από τις αγορές του εξωτερικού και του εσωτερικού. Ο κίνδυνος αποβιομηχανοποίησης που δέχομαι ότι υπάρχει και στην περίπτωση της σταθεροποίησης της οικονομίας,

θα οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι υπεύθυνοι για την ανάπτυξη του τόπου φορείς ιδιώτες επιχειρηματίες, επιχειρήσεις του κοινωνικού και δημόσιου τομέα δεν αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και ευθύνες. Επιδιώκουν τα άμεσα και βέβαια κέρδη και αποφεύγουν να σχεδιάσουν μακροπρόθεσμα. Μπορώ να αναφέρω το παράδειγμα των ΜΟΠ. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν ούτε ικανοποιητικά προγράμματα ούτε μπόρεσαν να καλύψουν με τις προτεινόμενες επενδύσεις τα ποσά τα οποία είχαν σχεδιασθεί να χορηγηθούν σ'αυτές.

Η άλλη μορφή ανάπτυξης, η οποία θα διαφοροποιήσει ριζικά τα χρόνια που έρχονται από τα χρόνια που πέρασαν εξαρτάται όχι μόνο από τη βούληση της Κυβέρνησης, αλλά και από την κινητοποίηση όλων εκείνων που συμμετέχουν στην οικονομική ζωή. Χρέος της κυβέρνησης είναι να δείξει τις προοπτικές και να δημιουργήσει τα πλαίσια, τις διαδικασίες, τους θεσμούς. Χρέος των επιχειρήσεων είναι να εκμεταλλευθούν τις δυνατότητες και κυρίως να σχεδιάσουν για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξή τους σε μία αγορά όπου θα επικρατεί όλο και εντονώτερος ανταγωνισμός.

ΕΡ.: Πώς θα τα βγάλουμε πέρα με την ΕΟΚ. Κάθε μέρα εκδηλώνεται και μία απαγόρευση από την ΕΟΚ ή μία εντολή. Πού οδηγούμεθα. Υπάρχει κίνδυνος να συρρικνωθούμε όχι μόνο ως κοινωνικο-οικονομική μονάδα, αλλά και σαν εθνική οντότητα. Κινδυνεύουμε να εξαφανιστούμε κάτω από τις οικονομικο-κοινωνικές επιβολές που το μεγάλο κεφάλαιο κατευθύνει και καθορίζει τις διαδικασίες στην ΕΟΚ;

ΑΠ.: Η ένταξη στην ΕΟΚ είναι μια πραγματικότητα. Αποδέσμευση δεν είναι δυνατή πιά. Πρέπει επομένως να οργανωθούμε με τρόπο ώστε να ελαχιστοποιήσουμε τις αρνητικές επιπτώσεις και να μεγιστοποιήσουμε τα πιθανά οφέλη. Αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο. Ομως δεν πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε απαισιόδοξοι και να θεωρούμε ως βέβαιη την υποταγή μας στο "μεγάλο κεφάλαιο". Αλλωστε δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Ας μην ξεχνάμε ότι η Ελληνική οικονομία που είναι μία μικρή ανοιχτή

οικονομία αγοράς, μακροπρόθεσμα έχει μέλλον μόνο αν ενταχθεί στον διεθνή καταμερισμό εργασίας και εξασφαλίσει με την ειδίκευση των παραγωγικών της μονάδων και την ποιότητα των προϊόντων της ένα αυξανόμενο ποσοστό της διεθνούς αγοράς.

ΕΡ.: Τι γίνεται με την ΑΤΑ. Πάμε για κατάργησή της στο τέλος του 1987. Θ' αρχίσει στον ιδιωτικό τομέα να εφαρμόζεται το σύστημα των αυξήσεων στις αποδοχές με βάση την παραγωγικότητα. Με ποιό τρόπο θα γίνει αυτό; Κι ακόμα θα συνεχιστεί η πολιτική της λιτότητας και μετά το 1987;

ΑΠ.: Στο τέλος του 1987 θα παύσει να ισχύει η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου. Επομένως δεν θα μπορεί να εφαρμόζεται η εισοδηματική πολιτική που εφαρμόστηκε στη διετία 86-87. Χρειάζεται βέβαια για το 1988 μια νέα άποψη για την εξέλιξη των εισοδημάτων. Κι αυτό γιατί η εισοδηματική πολιτική είναι συστατικό στοιχείο κάθε οικονομικής πολιτικής. Ποιά θα είναι τα στοιχεία μιάς τέτοιας πολιτικής: Η ΑΤΑ θα πρέπει να συνεχίσει να συμβάλει τόσο στην αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού όσο και στη μείωσή του. Η σύνδεση αμοιβής και παραγωγικότητας δεν μπορεί να αποτελεί ένα γενικό κανόνα, ο οποίος θα εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλες τις επιχειρήσεις. Είναι αναγκαία όμως για να υπάρχουν κίνητρα για ψηλότερη αποδοτικότητα και καλύτερη διοίκηση. Όπως επίσης είναι αναγκαία η ύπαρξη ελευθερίας στις συλλογικές διαπραγματεύσεις ώστε οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι εργοδότες να μπορούν να προσαρμόζουν τους όρους αμοιβής στις ειδικές συνθήκες του κλάδου και του προϊόντος. Κριτήριο για την αύξηση των χρηματοδοτικών εισοδημάτων στις συλλογικές διαπραγματεύσεις θα πρέπει να είναι η αύξηση της παραγωγικότητας. Ένα μέρος της αυξημένης παραγωγικότητας θα πρέπει να περιέλθει στους εργαζόμενους. Ένα μέρος θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, επενδύσεις, καλύτερη οργάνωση. Θα πρέπει τέλος από τώρα να είναι ξεκάθαρο, ότι το 1988 δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι ο χρόνος κατά τον οποίο οι εργαζόμενοι θα αναπληρώσουν ό,τι έχασαν τα δύο προηγούμενα χρόνια. Γιατί τότε η σταθεροποιητική πολιτική θα μείνει χωρίς επαύριο. Το 1988 ξεκινάμε μιά νέα περίοδο με νέες αρχές εισοδηματικής πολιτικής που θα εξασφαλίζουν την αύξηση του πραγματικού εισοδήματος. Σημείο εκκίνησης αυτής της προσπάθειας είναι το σημείο στο οποίο

με τη σταθεροποιητική πολιτική εξασφαλίσαμε την ανταγωνιστικό-
τητα της ελληνικής οικονομίας.